

Miek Pot: de Rebelse Profeet

door Femke Wijdekop

Miek Pot is de schrijfster van “Naar het hart van mijn ziel”, “De Grote Stilte” en “Hildegards Godin”. Ze bracht twaalf jaar door in een kluizenaarsklooster, waar ze de stilte leerde liefhebben. In haar onlangs verschenen boek, “Thuiskomen” (november 2010) helpt ze de lezer om door middel van contemplatie thuis te komen bij zichzelf.

Je noemt *Thuiskomen* je “mooiste kindje”. Waarom is dit boek zo bijzonder voor jou?

Thuiskomen heeft iets puurs. Ik heb een moeilijk jaar achter de rug: mijn moeder is overleden en mijn vader is dement geworden. Ik heb daardoor afscheid moeten nemen van mijn oude wereld. Afscheid ook van de normen en waarden van mijn ouders. Door het louteringsproces en het verdriet van het afgelopen jaar ben ik echt naar mijn kern gegaan en dat merk je in *Thuiskomen*. Het ego-gedoe en de “ruis” die er in mijn vroegere werk nog wel was, is in dit boekje weggevallen. Het klinkt heel cliché, maar als ik dit boekje zie, dan voel ik dat ik gegroeid ben.

“Pijnlijke ervaringen zijn hemelse boodschappers”, zeg je in *Thuiskomen*. Wat bedoel je daarmee?

Juist door pijn te ervaren kunnen we contact maken met de sereniteit die achter de pijnlijke ervaring ligt. Ik ben altijd erg bang voor pijn geweest, maar ik heb ontdekt dat juist in mijn momenten van pijn mijn ziel tot leven werd gewekt. Daar waar vreugde en verdriet elkaar ontmoeten, daar komt je ziel tot leven.

Het is alsof pijnlijke ervaringen gaten slaan in onze vastgeroeste denkpatronen, waardoor er een frisse wind kan gaan waaien en er nieuwe informatie tot ons door kan dringen. Het ego krijgt een klap en even zijn we in staat contact te maken met de “achtergrond achter de achtergrond”, zoals ik dat noem. De goddelijke ruimte in onszelf.

De contemplaties uit *Thuiskomen* zijn uitgesproken tijdens de retraites die je de voorafgaande jaren verzorgde. In deze retraites help je mensen in contact te komen met de stilte. Hoe gaat dat in zijn werk?

Tijdens contemplatie zwijgen we, en zwijgen brengt mensen in contact met zichzelf. De filters tussen het bewustzijn en het onderbewustzijn gaan dan geleidelijk open. Er ontstaat een soort volheid; er komt van alles naar boven. Tegelijkertijd wordt het ook heel stil en leeg - alhoewel ik leegte geen goed woord vind. Ik zou het eerder volheid willen noemen. De stilte die je tijdens contemplatie ervaart is bijna een zwangerschapsgevoel. Christus zegt in het evangelie: "Ik ben gekomen om het Leven te brengen." Dat heeft niets met dogma's en theologie te maken: de stilte is een heel bruisend gevoel van levendigheid, van vitaliteit.

Ik heb de contemplatiedagen nu even stilgelegd, want ik ga in 2011 een pelgrimstocht maken. Ik wil alles wat er dit jaar gebeurd is ook fysiek achter me laten. Reizen vind ik echt een bezielende ervaring. Je laat even al je zekerheden los, je laat het onvoorspelbare toe en dat heeft een zuiverend effect. Je komt weer in contact met je ziel, die in de drukte en stress van alledag vaak ondergesneeuwd raakt.

In je contemplaties komt de tijdelijkheid van mystieke ervaringen aan bod. We komen 'Thuis', ervaren de volheid van de stilte, maar worden daarna weer meegesleurd in de waan van alledag. Denk je dat het mogelijk is om de staat van verstillings vast te houden?

Nee, en ik denk ook dat dit een verkeerd streven is. Ik vind een dergelijk streven naar een constante staat van verlichting een zeer materialistische opvatting van spiritualiteit. Zulk "spiritueel materialisme" heeft niets met leven te maken. Leven in deze wereld betekent dat we voortdurend in een spanningsveld zitten, heen en weer schieten tussen stilte en chaos. Er wordt van ons gevraagd dat we de hele tijd balanceren. En zo is het ook goed. We weten alleen wat licht is dankzij de duisternis. Het een kan niet zonder het ander bestaan. Juist in het spanningsveld van bewust en onbewust, van realisatie en gebrokenheid, ligt onze ervaring van wat het betekent om mens te zijn.

De oude geloofstradities weten dondersgoed hoe slim het ego is, en ze weten hoe ze het ego eronder kunnen houden. Je mag in het klooster absoluut niet praten over verlichting; ga de keuken maar poetsen! Daarom staan hard werken en fysieke arbeid zo centraal. Leven in een klooster is zeker geen vlucht van het aardse.

Je zegt in *Thuiskomen* dat ons hart zich opent en sluit als een bloem. Er zijn veel spirituele tradities die de nadruk leggen op het belang van een geopend hart. Zou ons hart niet altijd open moeten staan voor het leven?

Ik denk dat het heel belangrijk is om ook te accepteren dat ons hart soms gewoon dicht is. Ik heb een beetje moeite met "zo moet het zijn volgens het perfecte plaatje"; want ik ben helemaal niet perfect. Er zit in mij ook een schaduw kant, en die mag er ook zijn. Op het moment dat ik ga streven naar perfectie, dan komt mijn andere kant in de knel, en die komt er dan op de gekste momenten uit. Het is beter te accepteren dat ik mijn hart af en toe hartstikke gesloten heb, en dat onder ogen zien, dan een ideaal na te streven.

Toen ik als jonge non intrad in het Karthuiser klooster was ik natuurlijk wel idealistisch. Ik was een broekie van 27, had nog helemaal geen levenservaring. Een Karthuiser non worden.. nou dat was toch wel een ideaal! Dat fanatisme ben ik nu wel kwijt geraakt. Door

af te dalen in mijn eigen chaos en licht te werpen op mijn schaduw ben ik een stuk milder geworden. Het gaat er echt niet om om perfect te worden. Het gaat er om jezelf te worden, te groeien in goedheid (wat dat ook moge zijn), en verder te komen in je menselijkheid.

Waarom besloot je als jonge vrouw, in de bloei van je leven, het klooster in te treden?

Het ging mij er niet eens zozeer om dat ik non wilde worden. Daar voelde ik zelfs weerstand tegen! Zulke sterke geloofsovertuigingen had ik niet en dat was in het begin ook wel eens moeilijk. Wat mij aantrok was de andere levensstijl. Het klooster vertegenwoordigde een subcultuur die haaks stond op de cultuur waar ik uit kwam. Ik vond de wereld waar ik in zat gewoon totaal niet interessant, aantrekkelijk of boeiend. De levensstijl binnen een klooster trok me juist wel aan: mensen die vanuit een bepaald minimalisme leefden, die studeerden,

lazen en zich naar binnen keerden. Komend vanuit een materialistische omgeving waarin buitenkant, geld en presteren heel belangrijk waren, oefende het kloosterleven een grote aantrekkingskracht op mij uit. Het is vanuit deze optiek dat je mijn beslissing moet zien.

In welk archetype herken jij jezelf?

Het klinkt heel raar, en schrik niet van de term die ik gebruik, maar als we over archetypen praten dan zie ik een profetenrol voor mezelf weggelegd. Door een andere weg in te slaan ben ik binnen mijn kleine omgeving een inspirator en wakkerschudder geweest - een klokkenluider. Ik voel dat ik nu ook binnen een bredere kring deze rol vervul.

Ook zie ik het als mijn opdracht om het niet-tastbare vorm te helpen geven door middel van schrijven en communicatie. Het is mijn gave om de mystieke ervaring op een eenvoudige, en voor een groot publiek toegankelijke, manier weer te geven. Mijn sterrenbeeld is steenbok, een aarde-teken. De steenbok is de poortwachter tussen Hemel en Aarde en is er als zodanig goed in om het spirituele neer te zetten in de materie.

Voel jij je als profeet ook een rebel?

Ja, ik blijf natuurlijk wel iemand die je niet in een bepaald hokje kunt stoppen. Mijn persoon is eigenlijk een *contradictio in terminis* en dat brengt iets teweeg bij mensen. Toen ik uit het klooster kwam wilde mijn omgeving mij weer in hun cultuur integreren. Daar ben ik wars van geweest. Maar de verleiding om me aan te passen is groot. Ik moet me blijven positioneren. Het blijft elke keer de vraag: in hoeverre laat ik me verburgerlijken, en in hoeverre blijf ik trouw aan mijn zieleriep van profeet? Ik heb daar ook niet altijd een duidelijk antwoord op. Soms denk ik: "ik ben nu 51, ik heb wel genoeg van dat profetenleven! Ik wil ook wel eens een keertje voor de open haard zitten en mijn rust hebben."

Roept de profeet weerstand op in zijn omgeving? Hij wil immers iets veranderen.

De profeet wil niets veranderen; hij getuigt met zijn eigen leven. Dat is juist het verschil tussen bijvoorbeeld Jehova's getuigen en de profeet. Ik ga mensen niet proberen te bekeren; ik heb mijn boeken en wie ze lezen wilt, die koopt ze.

Welke andere profeten hebben jou geïnspireerd?

Wat iemand voor mij onsterfelijk maakt is het hebben van een bepaalde onafhankelijkheid van geest en innerlijke vrijheid. Daarom ben ik zo gefascineerd door Hildegard van Bingen. Ze had een onafhankelijke geest en vrijheid, en dat binnen een kader dat zeer beperkend was: de religieuze hiërarchie van het kloosterleven binnen een patriarchale samenleving. Ondanks deze beperkingen heeft ze een onafhankelijke geest kunnen verkrijgen en behouden. Dat maakt dat ze onsterfelijk is geworden - dat we duizend jaar naar haar dood films over haar kijken en haar boeken verslinden. Mensen die de moeite waard zijn, die een spoor nalaten, hebben een bepaalde onafhankelijkheid van geest en een ijzeren discipline om die vrijheid vorm te geven. Want om de creativiteit die uit een onafhankelijke geest voortspruit vorm te geven, heb je veel discipline nodig.

Hildegard is een rolmodel voor mezelf. Andere mensen waar ik tegenop keek vielen uiteindelijk van hun voetstuk. Uiteindelijk blijft toch je innerlijke referentie-kader over. Ik moet vooral trouw blijven aan mezelf. De uiterlijke rolmodellen, zijn, net als ik, ook heel beperkt en gebroken.

Wat is jouw grootste angst?

Ik zou niet willen zeggen dat ik één grootste angst heb, maar ik ben van nature een piekeraarster. Als je van de middeleeuwse classificering *melancholisch*, *flegmatisch*, *choleric* en *sanguinisch* uitgaat, dan is mijn temperament overwegend melancholisch. Ik heb de neiging tot zwartgalligheid. Het blijft voor mij een uitdaging om "nee" te zeggen tegen zwaarmoedige gedachten, dus ik begrijp mensen met angsten heel goed. Tegelijkertijd vind ik het elke keer heel bijzonder om te ervaren dat er 1001 redenen zijn voor angst, maar als je ze loslaat, dan is er geen enkele reden meer over. Het zit puur in je, het is wat je er zelf van maakt. Bovendien vormen je zwakke punten, die je zo enorm in de weg kunnen zitten, de springplank van waaruit je keuzes maakt in het leven. Ik wilde naar het oeververtrouwen toe, anders ging ik het niet redden met al mijn angstjes. Mijn angsten hebben mij dus gemaakt tot wie ik ben en in die zin is onze zwakte tegelijkertijd ook onze sterkte.

Mijn zwaarmoedigheid is een deel van mij; ik zal er altijd wel mee te maken hebben. Ik weet nu waar ik het kan vinden en wat ik ermee kan doen. Er is wat afstand tot het drama. Het is niet meer zo als vroeger, toen ik erin verzwolg.

Als je tot de Miek van vroeger zou kunnen spreken, wat zou je haar dan willen zeggen?

Heb vertrouwen in het leven. Vertrouw erop dat het leven je draagt. Dat had ik toen het meeste nodig.

Wat is de relatie tussen vertrouwen in het leven en zelfvertrouwen?

Voor mij hangen deze twee samen. Ik denk dat naarmate je meer vertrouwen in het leven krijgt, ook je zelfvertrouwen groeit. Je krijgt vertrouwen in het leven in jezelf! Je voelt jezelf zo gedragen door het leven, dat je denkt "wat maakt het uit! Ik doe het, ik zet mijn visie neer." En dan is het een kwestie van uitproberen, aftasten wat goed bij je past en de feedback van je omgeving ter harte nemen. Je zit niet meteen op het goede spoor: het is al gaande dat de weg zich voor je ontvouwt. Maar je moet wel op weg gaan, anders ontvouwt de weg zich nooit! Durf op pad te gaan en fouten te maken. Veel mensen zijn enorm perfectionistisch, maar van je fouten leer je juist. Je levensbestemming vinden is een voortschrijdend proces, ga het aan!

Ik ben er persoonlijk goed in om mezelf neer te zetten in de wereld. Naast een piekeraarster ben ik namelijk ook een doener. Astrologisch gezien heb ik veel planeten in steenbok. Die steenbok-planetten doen hun werk wel, ondanks mijn melancholische temperament!

Hoe wil je herinnerd worden?

Als een mens die een heel eigen weg ging, en een spoor naliet.

Thuiskomen. Contemplaties van Miek Pot

Uitgeverij Ten Have

€ 14,90

ISBN 9789079001255